

*Біличенко О. Л.,**доктор наук із соціальних комунікацій,
професор кафедри української мови та літератури
Донбаського державного педагогічного університету*

СЕМІОТИЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ КОД АРХЕТИПНОЇ ПАМ'ЯТІ В ЛІРИЦІ БОГДАНА-ІГОРЯ АНТОНИЧА

Анотація. У статті зроблена спроба дослідити специфіку семіотичного простору як інформаційного коду в ліриці Богдана-Ігоря Антонича. Лірика поета осмислюється в принципово новій літературознавчій площині, постаючи як довершений семіотичний простір і міфопоетичний світ.

Ключові слова: семіотичний простір, інформація, художній твір, архетипна пам'ять, міфопоетичний світ.

Постановка проблеми. Наша проблема набуває особливої значущості в ситуації швидкої зміни текстів культури, осмисленої Ю. Лотманом як когнітивно-інформаційна метаморфоза диверсифікації та подрібнення семіотичного коду культури й вираженої в певних пов'язаних між собою когнітивних механізмах (трансформаціях). На сучасному етапі лірика Богдана-Ігоря Антонича осмислюється в принципово новій літературознавчій площині, постаючи як довершений семіотичний простір і міфопоетичний світ.

Богдан-Ігор Антонич керувався у творчості насамперед законами і світосприйманням своїх предків. Космос, першостихія та природа в тісній єдності формували для поета сферу існування людини – духовний початок, що, концентруючись у площині уявних світів поета, згодом об'єктивувалася в самій людині, у навколишньому середовищі, природі, соціумі.

Тож, аналізуючи поезію Богдана-Ігоря Антонича, слушно звернутися до змістового, органічно синтезованого поетичного цілого, яке, набуваючи все глибшого розвитку, на певному етапі ліричної інтеграції поета постало низкою самобутніх образів, символів, архетипів, бо, як зауважував Богдан-Ігор Антонич, покликанням справжнього поета є бачення у звичайних речах незвичного світу через призму образів, а за легкістю форми і змісту завжди стоїть філософське осмислення буття [1, с. 657].

Для нашого дослідження важливими є саме праці Ю. Лотмана, які й до цього часу вважаються фундаментальними для сучасної науки, зокрема його робота «Семіотика культури і поняття тексту» [2]. Текст як одиниця літературно-художньої комунікації перетворився на спеціальний об'єкт досліджень, що відзначається структурально-семіотичною спрямованістю.

Передумовою створення лотманівської моделі літератури, яка є останньою зі значних моделей структуралізму, були невдалі спроби структуралістів виявити в літературних текстах стабільні синтагматичні послідовності. Дослідник розробив концепцію тексту, виходячи з означення будь-якого літературного твору як моделюючого та семіотичного, який виконує когнітивну й комунікативну

функції. Поглиблюючи дефініцію знака, Ю. Лотман запропонував трактувати його як поєднання взаємоеквівалентних елементів різних систем, тобто саме текст-знак є простором переключення з одного структурного ланцюга на інший (перекодування), що становить місце контакту, у якому відтворюється семіотичний досвід. При цьому в разі численного перекодування зміст процесу може визначитися позатекстовими структурами – літературною традицією, естетичними та архетипними кодами або іншими субкодами культурної системи.

Останні дослідження дають достатньо широку картину актуальних напрямів аналізу художнього тексту: М. Берг, М. Вайскопф, О. Жолковський, виходять за межі виключно літературознавчого аналізу, залучаючи матеріал і логіку суміжних наук, зокрема семіотики [3; 4; 5].

Досліджуючи специфіку семіотичного простору як інформаційного коду в ліриці Богдана-Ігоря Антонича, згадаймо й роботу Б. Парамонова «Формалізм: метод або світогляд», який фокусує увагу на розриві сучасної літератури зі старими парадигмами, «стильовими епохами» в розвитку літератури, наполягаючи на еkleктичності, плюралістичності, ненормованості, маргінальності й позбавленості стилю сучасної літератури та культури загалом [6].

Незважаючи на значну кількість публікацій у сфері питань, які стосуються функціонування художньої літератури в семіотичному просторі суспільства, проблема інформаційного коду в ліриці Богдана-Ігоря Антонича не була предметом спеціального дослідження, що й визначає його актуальність.

Тому **метою статті** є визначення особливостей семіотичного простору як інформаційного коду в ліриці Богдана-Ігоря Антонича.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спробу поєднати в собі тлумачення знакової системи тексту з його лінгвістичним, історико-культурним аспектом, а також із рецептивно-естетичною діяльністю читача здійснила герменевтична інтерпретація.

Відповідно до теорій Ю. Лотмана, текст можна розглядати як культурний універсум, який виступає як узагальнена модель світу, увесь комплекс світовідчуття письменника, його філософські, естетичні, релігійні й етичні погляди та їх відтворення за допомогою системи знаків, кодів, мотивів, міфологем, символів. Так, у розумінні В. Доманського, твори літератури – це проникнення в художній космос, який утворюють різні структурні рівні, від понять і образів до мотивів, сюжетів, пластів культури [7].

Зазначимо, що сучасні уявлення про літературу як семіотичну систему, тільки почали формуватися. Література

є рівнем розвитку системи природної мови й тісно пов'язана з тим видом людської діяльності, соціальну інформацію про яку вона містить. На цій основі була розроблена досить складна диференціація видів літератури.

Деякі дослідники, зокрема В. Буряк, розглядають творчий процес як систему організації інформації, що передбачає виявлення авторською свідомістю процесу управління, який реалізується певною системою, а також виявлення форм передавання інформації від одних підсистем до інших, шляхів дії та засобів впливу одних частин системи на інші, координації нижчих рівнів системи з боку елементів її вищого рівня, управління, впливу на останні всіх інших систем (система комунікації: твір/читач/глядач/слухач або навпаки) [8, с. 22].

Культуру можна розглядати як форму одночасного буття і спілкування людей різних часів, епох. У ній людина відкриває світ особисто для себе, переводить у внутрішній план, усвідомлює його. Засвоєння світу відбувається також у тексті твору художньої літератури, спілкуванні автора й читача. Світ виникає перед реципієнтом, він поглинає читача з його думками, почуттями, цінностями, його буттям. І реципієнт починає жити в цьому тексті твору, вступає в діалог із героями, авторами, іншими читачами, критиками, епохами, культурами. Текст твору, який був застиглою формою буття, починає жити за умови спілкування автора та читача. Увібравши змістовий зміст певної культури, кожний твір художньої літератури розкриває свій зміст на межі культур як спілкування, діалог свідомостей, особистостей, культур.

Унікальність, своєрідність світобудови митця основані на поєднанні площин космічного масштабу й водночас уважності до найменших виявів людського та природного життя, повному отождненні з ними, що знаходимо в Богдана-Ігоря Антонича (наприклад, «Книга лева» або «Зелена Євангелія», де все взаємопов'язане (природа, стихії, людина): «кі лиш музика, мов потоп, усе поглине, / як вир, втягає в дно всі первні дня і ночі») [1, с. 167].

Культура відіграє певну роль у ставленні індивіда до духовних і моральних цінностей і водночас сама є системою норм соціуму стосовно всіх виявів діяльності людини. Як зазначають науковці, культура – це багатогранний феномен, складно організований, поліфонічний. Вона існує в єдності й багатоманітності, зумовлена просторово-часовими параметрами, які спричиняють розмаїття життєвих форм, містять не тільки художній, а й науковий, ідеологічний потенціал поколінь. Науковці визначають культуру і як модель життя людини, і як соціальну пам'ять людини, і як форму одночасного буття й спілкування людей, і як усезагальність духовного способу життя людини, і як систему цінностей, і як універсальну технологію, що виступає не тільки як опозиція стосовно природи, а і як категорія, що входить у складнішу категоріальну систему «природа – суспільство – людина – діяльність – культура».

Універсум, на думку Богдана-Ігоря Антонича, є безкінечним у часі й необмеженим у просторі, бо в цьому великому світі, наповненому безмежною кількістю галактик, зірок, поява людства, з одного боку, була явищем унікальним і неповторним, з іншого – таким же унікальним, неповторним і водночас гармонійним митець уважав рослинний і тваринний світи, що повинні посісти достойне місце

в світовій космічній ієрархії, тож у виникненні й розвитку всіх живих істот він убачав «єдиний одвічний» закон.

Культура є історичною платформою і водночас життєвим середовищем, яке стало основою філогенезу кодової свідомості як біосоціального феномена, а текст – тим простором, який підтримує його діахронічне й синхронічне буття в онтогенезі. У загальнокультурному плані соціальне урізноманітнення культури та наявність у ній різних за своїм спрямуванням течій має сприяти поступу культури, створювати умови їхнього творчого взаємозбагачення.

Основу культури становлять семіотичні механізми, пов'язані, по-перше, зі збереженням знань і текстів, по-друге, з їхньою циркуляцією та перетворенням, по-третє, з появою нових знаків і нової інформації. Перші механізми визначають пам'ять культури, її зв'язок із традицією, підтримують процеси її самоідентифікації, інші – як внутрішньокультурну, так і міжкультурну комунікацію, треті забезпечують можливість інновацій і пов'язані з різноманітною творчою діяльністю.

В умовах переходу до інформаційного типу суспільства системні параметри інтелектуального простору культури змінилися. Сучасна культура, залишаючись текстовою, стає інтелектуально-насиченим, інформаційним середовищем, яке залучає індивіди в нові для нього віртуальні межі – межі гіпертексту. Водночас змінюються і структура комунікації, і механізм розуміння. Відбувається переміщення сприйняття індивідумом картини світу в центр текстового поля інтелектуального простору культури. У цьому випадку текст набуває рис інтелектуальної особистості, створюючи власний зразок поведінки.

Буття в художніх текстах Богдана-Ігоря Антонича стає ірраціональним, бо, моделюючи різнофункціональні системи буття, ідучи від хаосу до гармонії, трансцендентальність витворених ним художніх світів була єдиним каналом, який з'єднував ліричного героя з космогонічними символами. Жага пізнання та філософська концепція світобудови доводять, що Богдан-Ігор Антонич – творець складних моделей світоустрою. Наявність своєрідного типу художнього мислення, основаного на гармонійному поєднанні уявного й реального світів відповідно до власної системи поціновувань, відображає особливість Антоничевої поезії.

Розвиток художньої літератури як соціокультурного досвіду та її роль у становленні сучасного суспільства засвідчує, що її еволюція, зміни пов'язані з комунікативною сутністю як транслятора діяльності й акумулятора результатів історичного досвіду людської діяльності в соціумі. Результативність функціонування художньої літератури в суспільстві визначається її змістом, впливом на особистісне становлення людини й суспільства загалом.

Уява Богдана-Ігоря Антонича постала складною, проте доволі зрозумілою системою світобачення, світотворення та сенсошукування. Український поет розробив власну знакову систему, виважену й перевірену власною лірикою. Поезія митця живилася енергією свідомого та підсвідомого, візіями сновидінь, які правили за основу поетичних сюжетів і завжди стосувалися особистого досвіду автора.

Динамічна комунікаційна кореляція твору художньої літератури з культурним типом епохи, її реципієнтами забезпечує його культурно-естетичне існування в часі. Читацьке поле, що сприймає, є основною формою існування

літературного тексту в часі. Корегувальною інтенцією читачького сприйняття є літературна критика цього періоду, яка оцінює художні явища свого часу, а інколи й формує їхню нову інтерпретацію. Новий соціальний і культурний контекст впливає не тільки на характер змін у культурі сучасній, а й на оновлення значних сфер культури минулого, унаслідок чого українська культура загалом набуває нових соціально-ціннісних орієнтирів.

Найголовнішим аспектом вияву міфопоетичного світосприйняття на рівні часу та простору для Богдана-Ігоря Антонича був саме семіотичний, головними характерними рисами якого стали позачасовість і відсутність просторової локалізованості. Завдяки глибині свого художнього мислення, хронотоп поета часто долав межі конкретного історичного життя людини, що допомогло ліричним героям митця сприймати світ і осмислювати явища дійсності в площині архетипів.

Літературний текст, що комунікаційно й естетично вписується в основу культури й утілюється в ній у різних інтерпретаційних формах, формує багатотипові зв'язки з суспільством. Першу групу становлять формоутворення, що містять пряму естетичну оцінку літературного тексту; думку про нього висловлюють читачі, критики, історики літератури й дослідники. Другу групу утворюють самостійні художні тексти, відмінні від першотексту. Вони не можуть конкурувати з ним і не заперечують його структурно-сміслову основу; вони виступають як нові жанрові утворення, що існують поряд із першотекстом, але оригінально й незалежно від нього розвивають власне художнє буття.

Поняття розвитку та еволюції надають можливість групувати послідовності розрізнених подій, пов'язувати їх єдиним принципом організації. Саме художня література дає змогу об'єднати зазначені елементи. Є твори, які нам відомі і які ми виокремлюємо із сукупності певних творів, приписавши той або інший текст тому або іншому авторові. Зазначимо, що світовий літературний процес розвивається нерівномірно внаслідок певних соціально-історичних причин. В одних культурах він виступає в ролі літературного лідера, а в інших літературах – перебуває на стадії формування або ще навіть не виник.

У зв'язку з цим зазначимо, що теорія циклічності розвитку культури пояснює сутність сучасної культурної ситуації – на сьогодні мистецтво загалом і література зокрема перебувають на якісно новому етапі свого розвитку. Хоч багато хто з науковців пише про занепад, кризу й навіть загибель культури, а поняття кризи й загибелі ототожнюються. Проте кризовий стан найчастіше призводить не до зникнення явища, а, навпаки, дає поштовх до виникнення світоглядних і естетичних систем, спрямованих на усвідомлення нового стилю життя й нового мислення. Свого часу Ю. Лотман визначив культуру як сукупність неспадкової інформації, яку зберігають і передають різноманітні колективи людського суспільства.

Література збагачує культуру духовними цінностями, беручи участь у духовному виробництві через створення суб'єктивних уявлень про світ, через систему образів, які символізують соціальні ідеали певного часу, певної епохи. Щодо теперішнього, то найскладнішим завданням для людини було, на думку Богдана-Ігоря Антонича, – пережити повноту й радість моменту. Однак неможливо

в цьому теперішньому моменті звільнитися від жалю за минулим і від страху перед власним майбутнім: майбутнє, як і минуле, є складовими теперішнього, завдяки яким воно активно твориться та розвивається. Лише те минуле, за переконанням поета, є справжнім, а не імітацією пам'яті, яке тут і тепер, бо в теперішньому вміщено й минуле, і майбутнє. У своїй поезії митець доходить висновку, що народження людини – це не початок її існування, він криється в тому, що відбувалося задовго до її народження.

Культура й література співіснують у соціумі та виступають як вияв духовності. Вони соціальні за формою і духовні за змістом. Необхідною умовою існування культури й художньої літератури є соціальне, а достатнім – духовне. Культура й художня література відрізняються вербалізованою (словесно-знаковою) формою та понятійним змістом. Поняття, виражене через слово, – це формула, яка об'єднує культуру й літературу.

Вони не тільки містять у собі інформацію, а і є інформаційними феноменами, що дає змогу побудувати кореляційний ряд: інформація – культура – література. У співвідношенні «інформація – культура» інформація є відтворенням дійсності (універсуму). Інформація є вторинним, або активним відтворенням. Вона не існує без свого носія, який водночас є її ідентифікатором і керованою інстанцією. Необхідною умовою виникнення інформації є наявність універсуму. Культура є вищим рівнем духовно-соціального типу інформації.

Художня література як складник культури дає змогу людині усвідомити світ у його багатоманітності, усвідомити цінності буття, піднятися до загальнолюдського й особистісного. Як ціннісне явище культури вона розкриває смисли буття людини, яка живе в певному часі та просторі, способи її існування в світі й духовного самовизначення в ньому.

Художня література має цінність як джерело, що відтворює ментальність свого часу; література відрізняється властивістю фіксувати реальність, відчувати її на позасвідомому рівні, так само як і настрої, які існують у суспільстві. Як феномени трансцендентальної культури твори художньої літератури або їхні сюжети, мотиви, образи відрізняються здатністю до відродження після періодів забуття, духовно збагачуючи поетику тексту-читання. Літературний текст нібито воскресає з небуття, щоб виконати свою історичну місію – бути свідком епохи, соціальним документом, який показує тенденцію через художню деталь. Народження текстів художньої літератури, їх забуття, а потім через десятиліття, історичні епохи поява в іншому образі є наслідком не тільки простого запозичення сюжетів і образів минулих культур, а й рухом смислів літературної культури як певної світоглядної константи, як феномена світових соціальних комунікацій.

Художня література історично проходить основні стадії розвитку духовного життя суспільства. У своєму змісті вона відтворює специфічні особливості цих періодів, на стадії «хаосу» яскраво демонструючи риси етнічної ментальності, сприяючи консолідації етносу, формуючи етнічну самосвідомість. На стадії «середовища» виявляє себе як фрагмент масової свідомості, активно впливаючи на формування суспільної думки, на стадії «сфери» стає її повноцінним елементом. Це дає змогу визначити художню літературу як необхідний елемент духовної сфери життя

суспільства, що активно взаємодіє з іншими складниками, зумовлює в певному розумінні його розвиток, є ідентифікатором історичних періодів, які проходить соціум.

Твори художньої літератури, сформувавшись у сфері духовної культури й матеріалізувавшись у тексті, об'єктивно існують як єдність змісту й матеріальної форми його втілення. Саме ця єдність на етапі розвитку комунікаційного процесу відтворюється свідомістю, перетворюється в нову, складнішу форму свого існування та руху в суспільній свідомості, тобто знову переходить у сферу свідомості в процесі сприймання людиною тексту твору.

Інформаційно-художня свідомість – система вираження факту (інформації), до якої ще додається функція естетичної «регуляції» й «організації» поведінки. Природа інформаційно-художньої свідомості соціальна, бо вона є складовою горизонтів (потоків) соціальної інформації. А тому твір кожного вираження свідомості (міфологічної, художньої, художньо-публіцистичної чи аналітичної) – це не лише результат збирання й аналізу фактів соціальної дійсності, а й сам він є функціонуючою системою соціально-психологічних і естетичних факторів.

Художній текст – це своєрідна думка про світ, його бачення, а внутрішньотекстова реальність є сукупністю певних відчуттів. Тому читач нібито дивиться на світ крізь призму авторської свідомості, яка є умовною моделлю світу, що відтворюється. У тексті літературного твору програмується, моделюється не реальний світ загалом, а тільки той, що пропущено крізь призму свідомості.

Ідейно-образна природа літератури допомагала відтворювати концептуальну картину світу, передавати світоглядні установки письменника. Водночас вона не зраджувала своїй образній природі, постійно звертаючись до художнього зображення, фантазії, співтворчості читача.

Така природа художньої літератури надає можливість письменнику не тільки передавати різні сторони чуттєво-відчутного світу, а й давати їм певну інтерпретацію та оцінку, відгукватися на актуальні життєві події, підключатися до філософських, морально-релігійних, соціальних та естетичних дискусій свого часу.

У художньому світі Богдана-Ігоря Антонича наскрізним мотивом було ствердження важливості часу в житті кожного суспільства й окремої людини. Людство, на думку митця, має усвідомлювати свою співпричетність до плину часу, невід'ємність свого існування від усього того, що відбувається навколо нього. У своїх творах митець створив власну новітню концепцію поетичного часу: тонко відчуваючи найменші відмінності сучасного йому часу від минулих історичних епох, усвідомлюючи ту історичну дистанцію, що існує між різними етапами розвитку людства й завдяки якій визначається місце людини в загальній схемі спадкоємного наслідування, він водночас по-своєму інтерпретував співвіднесеність категорій вічного та минулого, його головним бажанням було найповніше використати можливості часу, невід'ємно пов'язані з категорією вічності як найголовнішим сполучником різних історичних, культурних і релігійних епох. Тому таким важливим убачав поет повернення до власних, національних духовних цінностей, глибинних архетипних образів, що були втворені народом упродовж тисячоліть.

Створивши власну теорію часу, поет наголошував на взаємозв'язку всіх часових категорій – минуле існує в те-

перішньому, теперішнє – в майбутньому, де розмиваються чіткі межі між ними й людина становить лише малу частку в загальному світовому розвитку. Відповідно до традиційного сприйняття, час завжди має проходити шлях від минулого до майбутнього через теперішнє. Тож події, що відбулися, назавжди залишаються історією. Звідси – незворотність часу. Проте, згідно з художньою парадигмою митця, минуле, уся історія людства, його життя завжди залишаються складовим теперішнього та існують лише в такому розумінні.

Висновки. Отже, ми можемо стверджувати, що, усвідомлюючи всю екстремальність стану сучасного йому суспільства, український митець відчував потребу людства в новому філософському підході до осмислення і сприйняття дійсності, усвідомлення її залежності від історичного розвитку всієї нації, створення нових шляхів розвитку нації й людства загалом. Адже ХХ ст. для України ознаменувалося глобальними історичними змінами, що якісно вплинули на загальний духовний розвиток українського народу.

Саме в такій ситуації єдино логічним шляхом виходу з духовної кризи, що склалася, Богдан-Ігор Антонич уважав повернення до традицій і культури предків, використання у творах матеріалу, насиченого символічними образами, які за правильного розкодування і трактування повинні вказати правильний шлях до відродження й гуманізації нації.

Дискурс у проблему семиотики, зроблений на початку статті, засвідчив, що художньому твору притаманна знакова природа, що створює своєрідний семиотичний простір, а семиотична функція художнього твору прямо пов'язана з проблемою пам'яті, позаяк знаки, образи та символи повсякчас несуть на собі якусь закодовану інформацію, надаючи йому можливості хронологічно вільно переміщуватися в будь-якому культурному просторі, саме завдяки цій семиотичній відповідності спливають на поверхні сучасного життя у вигляді нових художніх творів для дешифрації та розкодування.

Усі площини антропологічних, космологічних і архетипних моделей Богдана-Ігоря Антонича були просякнуті своєрідним сприйняттям часового та просторового вимірів буття людини й нації. Поняття часопросторового континууму митця повсякчас мало алегорично-символічне підґрунтя й вибудовувалося на постійних бінарних опозиціях, що сприяло активному творенню літературного міфу українського поета. Аналіз першостихій, оригінально інтерпретованих митцем, виявив актуалізацію для розуміння Антоничевих творів – їх пов'язаність із національними міфологічними традиціями, що стане творчим імпульсом для подальших наукових розвідок.

Література:

1. Антонич Б.І. Повне зібрання творів / Б.І. Антонич. – Львів: Літопис, 2009. – 968 с.
2. Лотман Ю.М. Семиотика культуры и понятие текста / Ю.М. Лотман // Труды по знаковым системам: структура и семиотика художественного текста. – Тарту, 1981. – С. 3–7.
3. Берг М.Ю. Литературократия. Проблема присвоения и перераспределения власти в литературе / М.Ю. Берг. – М.: Новое литературное обозрение, 2000. – 352 с.
4. Вайскопф М.Я. Сюжет Гоголя. Морфология, идеология, контекст / М.Я. Вайскопф. – М.: РГГУ, 2002. – 685 с.

5. Жолковский А.К. Избранные статьи о русской поэзии. Инварианты, структуры, стратегии, интертексты / А.К. Жолковский. – СПб. : РГГУ. 2005. – 654 с.
6. Парамонов Б. Формализм: метод или мировоззрение / Б. Парамонов // Новое литературное обозрение. – 1995. – № 14. – С. 35–50.
7. Доманский В.А. Литература и культура: Культурологический подход к изучению словесности в школе / В.А. Доманский. – М. : Флинта, 2002. – 368 с.
8. Буряк В. Філософські та концептуальні основи інформаційно-художньої свідомості / В. Буряк. – Д. : Видавництво Дніпропетровського університету, 2000. – 43 с.
9. Гординський С. Богдан-Ігор Антонович: його життя і творчість / С. Гординський // Зібрані твори. – Нью-Йорк : Вініпег, 1967. – С. 7–26.

Беличенко О. Л. Семиотическое пространство как информационный код архетипной памяти в лирике Богдана-Игоря Антоныча

Аннотация. В статье сделана попытка исследовать специфику семиотического пространства как информационного кода в лирике Богдана-Игоря Антоныча.

Лирика поэта рассматривается в принципиально новой литературоведческой плоскости, представляя как совершенное семиотическое пространство и мифопоэтический мир.

Ключевые слова: семиотическое пространство, информация, художественное произведение, архетипическая память, мифопоэтический мир.

Bilychenko O. Semiotic space as the informative code of the chetypal memory in bohdan-Igor Antonych's lyrics

Summary. The article attempts to research the specificity of the semiotic space as the informative code in Bohdan-Igor Antonych's lyrics. Poet's lyrics are interpreted in the essentially new literary plane, represented as an accomplished semiotic space and mythopoetic world.

Key words: semiotic space, information, work of art, archetypal memory, mythopoetic world.